МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА"

ХРОНІКА ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2010 р. Вип. 1 (45)

Харків 2010

ББК 4734 (4Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Текст] : інформ. бюл. 2010. Вип. 1 (45) / Держ. закл. "Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка" ; [уклад. : О. П. Куніч, А. М. Перепеча]. – Х., 2010. – 27 с.

Видання висвітлює події, що відбулися у ХДНБ ім. В. Г. Короленка протягом січня–березня 2010 року.

Укладачі: О. П. Куніч
А. М. Перепеча

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбулися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка у січні–березні 2010 року. Подано відомості про видання бібліотеки, публікації у збірках, періодичних виданнях. Укладачі висловлюють подяку працівникам структурних підрозділів бібліотеки за допомогу у підготовці бюлетеня.

Запитання та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В. Г. Короленка, науково-методичний відділ.

Тел.: (057) 731-32-27
Факс: (057)731-11-01
E-mail: nmo @ korolenko. kharkov.com
nmo.hdnb@yandex.ru

Оперативну інформацію про поточні чи майбутні події у діяльності бібліотеки можна отримати на Web-сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка за адресою: http: //korolenko. kharkov. com.

1 ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ (січень - березень)

СІЧЕНЬ

4 січня. У відділі «Україніка» до 75-річчя від дня народження Василя Симоненка (1935–1963) було розгорнуто виставку ***«Любити все прекрасне і земне і говорити правду»***, яка показала розмаїття доробку письменника, його життєвий і творчий шлях.

10 січня. У Німецькому читальному залі оформлена книжкова виставка ***„Europäisches Jahr zur Bekämpfung von sozialer Ausgrenzung und Armut"***, присвячена Європейському року боротьби з бідністю та соціальною нерівністю.

15 січня. Співробітники відділу «Україніка» спільно з інформаційно-бібліографічним відділом провели День фахівця для вчителів української мови та літератури загальноосвітніх шкіл Харківщини. Згідно з програмою заходу, були прочитані лекції та надані консультації щодо ресурсів бібліотеки на допомогу філологам та пошук фахової інформації, проводилися огляди літератури та електронних ресурсів з української філології тощо.

- У читальному залі відділу «Україніка» відкрилася виставка ***«Ректор, поет, просвітник»,*** присвячена 145-річчю від дня народження П. П. Гулака-Артемовського (1790–1865). Були представлені повісті, оповідання, байки, романтичні балади письменника, а також дослідження життя і творчості видатного харків'янина.

22 січня. У відділі «Україніка» відбулися чергові краєзнавчі читання. З повідомленням на тему ***«Архітектурний комплекс історичного центру Харкова»*** виступив головний архітектор Інституту «Харківпроект» І. Лаврентьєв. Учасники читань ознайомилися з рідкісними фотографіями та іншими документами, які висвітлювали архітектуру історичного центру м. Харкова.

24 січня. Відвідувачі читального залу відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків мали змогу ознайомитися з тематичною виставкою, присвячено видатному англійському політику Уїнстону Черчиллю.

25 січня. Працівники сектору наукової бібліографії відділу «Україніка» Т. О. Сосновська та В. О. Ярошик брали участь у науково-практичному семінарі «Луньовські читання», який відбувся в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна і присвячувався темі ***«Музейна педагогіка: досвід, проблеми, перспективи».*** В. О. Ярошик поінформувала учасників семінару про підготовку ХДНБ ім. В. Г. Короленка науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Музейна справа на Харківщині: становлення та розвиток».

27 січня. У читальному залі бібліотекознавства відкрилася книжкова виставка, присвячена 205-річчю Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

ЛЮТИЙ

1 лютого. У відділі «Україніка» відбулася презентація книжкової виставки ***«Українські ярмарки: історія і сучасність».*** Вона була підготовлена за матеріалами бібліографічного покажчика «Українські ярмарки та виставки» (Х., 2008), укладеного працівниками відділу Т. О. Сосновською і В. О. Ярошик. Висвітлювався розвиток ярмаркової торгівлі в Україні в різні періоди вітчизняної історії.

3 лютого. У читальному залі бібліотекознавства проходило чергове засідання секції науково-методичної роботи Харківського бібліотечного товариства, в якому взяли участь керівники методичних відділів бібліотек-головних методичних центрів Харкова та громадських бібліотечних об'єднань. Обговорювалися основні підсумки діяльності секції за 2009 рік, науково-методичної та науково-дослідної роботи

ХДНБ ім. В. Г. Короленка (виступили зав. відділами О. П. Куніч, Н. І. Капустіна) та інших бібліотек, "Зведений план науково-методичної та науково-дослідної діяльності бібліотек-головних методичних центрів та громадських бібліотечних об'єднань Харкова на 2010 рік", який пізніше був представлений на веб-сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка (віртуальна методична служба "колегам-бібліотекарям"), проект національного стандарту "Інформація та документація. Бібліотечно–інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять", розроблений Українським інститутом науково-технічної та економічної інформації (повідомлення голов. бібліотекаря О. Б. Стогнія). Учасники засідання ознайомилися з роботою Всеукраїнської школи методиста "Роль методичної служби у забезпеченні професійної компетентності бібліотекаря" (м. Київ, листопад 2009 р.), організованою Національною парламентською бібліотекою України (доповідала провідний бібліотекар В. В. Сафонова) та виставкою-переглядом "Науково-інформаційний потенціал бібліотек Харкова: публікації 2009р.", організованою працівниками читального залу бібліотекознавства.

● Співпрацівники соціокультурного центру організували літературні читання ***«Знавець душ людських»***, присвячені 150-річчю від дня народження А. П. Чехова. З доповіддю на тему «Вблизи Чехова: о супруге писателя О. Книппер-Чеховой» виступив дослідник, краєзнавець В. Д. Берлін. Участь узяли харківська поетеса Л. П'ятак, літературознавець О. Приймак.

4 лютого. З нагоди 150-річчя від дня народження видатного письменника і драматурга А. П. Чехова у "театральній вітальні" розглянуто тему ***«А. П. Чехов і театр».*** Актори театру-студії «Антіклах» І. Л. Серебренніков, Н. П. Ємець та Т. А. Борисова представили уривок із водевілю А. П. Чехова «Ведмідь».

● У читальному залі відділу літератури іноземними мовами з нагоди 110-річчя від дня народження французького поета Жака Превера було розгорнуто тематичну виставку ***„Голос человека с улицы”***.

● Відділ науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів організував день патентознавця, проведений в рамках

презентації договору про інформаційне співробітництво з ХМАПО та НДПІ Транспорту газу, укладеного за проектом „Взаємодія”. Обговорювались проблеми „Пошуку ефективних рішень просування патентів та „ноу-хау” до рівня імпортозамінюючої конкурентоспроможної екологічно безпечної продукції, організації робочих місць, підприємств з її виробництва”. Академічний радник Інженерної академії України С. А. Носальський запропонував організувати цикл заходів, спрямованих на підтримку громадського інноваційного руху.

5 лютого. Відбулося засідання клубу «Краєзнавець», присвячене підсумкам роботи в 2009 р. Були запрошені члени студентського краєзнавчого клубу, який працює на базі Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка (керівник – к. т. н. І. Я. Гришин).

● Для фахівців ДУ „Інституту патології хребта та суглобів ім. М. Сітенка” був проведений день інформації на тему ***“Високоефективні ортопедичні засоби реабілітації післяопераційних хворих”***.

10 лютого. У залі нових надходжень відбулась акція дарування ХДНБ ім. В. Г. Короленка цінних рідкісних видань, вилучених Харківською митницею у порушників митного контролю (у н. п. «Гоптівка»). Участь взяли І. М. Рєзнік, заст. начальника митниці, начальник служби по боротьбі з контрабандою і митними порушеннями, Ю. А. Сердюк, заст. начальника відділу власності бібліотек, А. В. Уварова, секретар прес-служби митниці, Л. П. Іващенко, начальник сектору розпорядження майном служби фінансів, О. О. Гаража, провідний інспектор Харківської митниці, а також директор та працівники ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

11 лютого. В актовому залі бібліотеки відбулось засідання Пушкінського клубу ***«Угас огонь на алтаре»*** до Дня пам’яті О. С. Пушкіна. Літературні та музичні виступи підготували канд. філол. наук О. І. Чорноморець, члени Пушкінського клубу С. Б. Мерчанський та Т. І. Тривалова, харківський бард О. І. Дяченко.

● У читальному залі бібліотекознавства відкрилася книжкова виставка, присвячена 50-річчю від дня народження ***Полянської Надії Іванівни***, зав. відділом “Україники” ХДНБ ім. В. Г. Короленка, краєзнавця, бібліографа.

11 – 12 лютого. На базі бібліотеки проходив регіональний тренінг „***Інформація про діяльність органів влади у публічній бібліотеці: пошук, доступ, консультування”,*** організований Українською бібліотечною асоціацією за Програмою сприяння парламенту в Україні. Його слухачами були бібліотекарі Київської, Чернігівської, Сумської та Харківської областей. У перший день тренінгу заняття проводила завідуюча відділом інформаційно-бібліографічної роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка Дмитриченко І. В. Серед питань, які розглядались, були такі: інформаційні джерела органів місцевої влади, співпраця бібліотек та місцевої влади, роль бібліотек у розповсюдженні інформації про діяльність органів влади усіх рівнів. Відбулася презентація "Ресурси органів державної та місцевої влади на сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка". Слухачі виконали індивідуальні практичні завдання з пошуку інформації про роботу органів державної влади.

Тренером на другий день була канд. пед. наук, професор, директор Інституту післядипломної освіти Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва, завідуюча кафедри теорії, історії і практики культури І. О. Шевченко, якій допомагала у проведенні занять фахівець академії О. С. Бородавка. Розглядалися концепція інтелектуальної свободи та вільного доступу до інформації в бібліотеках, джерела отримання інформації про Верховну Раду та Кабінет Міністрів України, Секретаріат Президента України, окремі міністерства та відомства, законотворчий процес тощо.

Учасникам тренінгу була представлена виставка літератури на тему ***“Інформація про діяльність органів влади для громадян у публічній бібліотеці”,*** оформлена працівниками читального залу бібліотекознавства.

Після проведення заходу, згідно з Програмою сприяння парламенту ІІ, ХДНБ ім. В. Г. Короленка приєдналась до Регіональної мережі пунктів доступу громадян до інформації органів державної влади.

15 лютого. Працівники відділу інформаційного забезпечення інноваційних процесів провели для студентсько-викладацької аудиторії Харківського торгівельно-економічного інституту КНТЄУ Тиждень стандартизації. Був представлений перегляд літератури на тему "Управління якістю продукції та послуг готельно-ресторанного бізнесу" (експонувалося 654 документа, у т.ч. понад 500 державних стандартів України), лекція зав. відділом В. Г. Прохорової "Фонд нормативно-технічної документації ХДНБ та його актуалізація в межах державної системи стандартизації" тощо.

● В Австрійській бібліотеці читачам було представлено нову тематичну виставку ***„Interessantes über berühmte Frauen"***, присвячену славетним жінкам Австрії.

● У залі нових надходжень на "трибуні вченого" ***«Успішне господарювання на присадибній ділянці»*** виступили канд. с/г наук Г. А. Посилаєва та проф., доктор с/г наук Ю. І. Ковтун.

16 лютого. В читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків оформлена тематична виставка ***„Стремление к истине – единственное занятие, достойное героя"***: до дня пам'яті видатного італійського вченого Дж. Бруно.

17 лютого. Працівники соціокультурного центру провели літературно-музичний вечір ***«Отпускаю мечту в мир ...».*** Перед шанувальниками творчості харківських поетів та письменників виступили представники спілки творчої інтелігенції Харкова «СТИХ».

19 лютого. Відбувся семінар ***„Інструменти Інтернету для видавців: як інтернет може допомогти видавцям",*** організований за сприяння Міжнародного фонду „Відродження", Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Києві та Німецького читального залу ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Семінар розпочався презентацією Інтернет-аналітика А. Санченка „Книжкова" Інтернет-аудиторія: хто, що, як і скільки шукають в інтернеті". З доповіддю про сучасні Інтернет-технології розповсюдження та збуту книг, рекламу та просування

книжкових новинок виступив директор видавництва „К.І.С.” Ю. Марченко. Під час дискусії обговорювались шляхи поліпшення комунікації між видавництвами та потенційними клієнтами за допомогою Інтернету. Відбувся обмін досвідом керівників та активних видавців Харкова.

● Науково-методичний відділ у співпраці з фахівцями бібліотеки та Харківської державної академії культури підготовив відгук на проект ДСТУ “Інформація і документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення”, розроблений Укр. ІНТЕІ.

● На краєзнавчих читаннях у відділі «Україніка» йшлося про особливості культури читання в народних бібліотеках Харківщини наприкінці XIX – початку XX ст. З ґрунтовною доповіддю, підготовленою за матеріалами дослідження, виступив студент історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна С. К. Бондаренко. Виступ викликав схвальні відгуки краєзнавців-аматорів і науковців.

22 лютого. День інформації на тему ***„Сучасні технологічні медичні обстеження та лікування хворих з патологією серця”*** проведений відділом науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів на замовлення Харківської медичної академії післядипломної освіти.

23 лютого. У великому читальному залі бібліотеки відбулася презентація історико-документальної виставки ***«Зламані долі: комуністичний терор в Україні 1920–1950-х років»***. Вона була організована соціокультурним центром спільно з Управлінням служби безпеки України в Харківській області та Міжнародним благодійним фондом «Україна 3000».

● У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів розпочала роботу школа молодого винахідника, мета якої – розвиток інтелектуального потенціалу молоді. В рамках роботи школи проводилися практичні заняття для студентів Харківської медичної академії післядипломної освіти. Вони ознайомились із правилами

користування пошуковим апаратом до патентної документації, одержали навики самостійної роботи з цим видом документів тощо.

24 лютого. За участю працівників відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів в УНДІ екологічних проблем проведено "круглий стіл" ***"Пошук ефективних рішень просування патентів, "ноу-хау" до рівня конкурентоспроможної екологічно-безпечної продукції, підприємств з її виробництва"***. Д-р фіз.-мат. наук, директор УНДІ екологічних проблем Коваленко Г. Д. розкрив цілі та задачі заходу. Канд. техн. наук, професор Касимов О. М. презентував інноваційні проекти інституту екологічних проблем. Обговорювалися питання вивчення інноваційного потенціалу НДІ та вузів м. Харкова з метою створення бази патентів, що сприятиме екологічній безпеці продукції тощо.

25 лютого. Завідувачка відділу «Україніка» Н. І. Полянська і головний бібліотекар О. М. Дмитрієва взяли участь у презентації книги «Харківщина. Перші та вперше», яка відбулася в ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Видання було підготовлене студентами Харківського університету і об'єднує 50 розповідей про факти й імена, котрі уславили Слобожанщину в державі, а часто й ширше – у європейському і світовому просторі. Примірник книги надійшов до фонду ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

● Працівники інформаційно-бібліографічного відділу та соціокультурного центру провели день інформації ***"Нова література з питань економі***ки", на який були запрошені викладачі та студенти харківських вузів**.**

26 лютого. Фахівці відділу «Україніка» брали участь у Міжнародній науково-практичній конференції ***«Краєзнавство і учитель – 2010».*** Завідувачка Н. І. Полянська виступила на пленарному засіданні конференції з доповіддю «Краєзнавча діяльність публічних бібліотек Східної України: збереження традицій, пошук нового», співробітники відділу підготували для учасників заходу виставку-перегляд літератури з історії Слобожанщини.

27 лютого. В читальному залі відділу «Україніка» відкрилася виставка ***«Поетичне слово Т. Шевченка»***, підготовлена до 170-річчя першого видання «Кобзаря». Експонувалися видання «Кобзаря» різних років, література про життєвий і творчий шлях Т. Г. Шевченка.

БЕРЕЗЕНЬ

1 березня. У читальному залі відділу літератури іноземними мовами та міжнародних зв'язків оформлена виставка ***„Пред нами гений!"***, присвячена 200-річчю від дня народження відомого польського композитора Ф. Шопена.

2 березня. В межах заходів з розвитку інформаційної культури користувачів бібліотеки працівники науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів провели для студентів ХДУХТ чергові практичні заняття.

3 березня. З нагоди Міжнародного жіночого свята працівники соціокультурного центру підготували для колективу бібліотеки тематичний вечір ***«Любов, і музика, і тайна...»***. З літературно-музичною композицією виступили харківські поетеси Л. Пятак, О. Андрус та родина харківських бардів М. і Т. Гончарових.

● Співробітники відділу «Україніка» провели День бібліографії для студентів-бакалаврів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Майбутні історики познайомилися з інформаційними ресурсами бібліотеки, прослухали лекцію про використання бібліографічних посібників у освітній та науковій діяльності.

4 березня. У Німецькому читальному залі проходила зустріч з німецьким журналістом Флоріаном Келлерманном. Тема зустрічі – ***„Розмови про Нюрнберг"***. Ф. Келлерманн розповів про специфіку Нюрнбергу – міста з локальним патріотизмом; про роботу мешканців міста щодо охорони навколишнього середовища; про наслідки світової кризи і засоби їх подолання на прикладі Нюрнбергу. На зустрічі були

присутні студенти та викладачі німецькомовних вузів Харкова, яких особливо зацікавило життя студентів Німеччини.

6 березня. Відвідувачі читального залу відділу літератури іноземними мовами мали змогу ознайомитися з виданнями про судову систему Європи, представленими на тематичній виставці ***„Сучасна європейська судова система – покращення доступу населення до правосуддя”.***

8 березня. В Австрійській бібліотеці розгорнуто тематичну виставку ***„Kreative Vielfalt der Hauswirtschaft”***, на якій ілюстровані видання розкривають креативні підходи до ведення домашнього господарства в Австрії.

9 березня. У читальному залі бібліотекознавства відкрилася книжкова виставка, присвячена 50-річчю від дня народження ***Полянської Надії Іванівни***, зав. відділом “Україники” ХДНБ ім. В. Г. Короленка, краєзнавця, бібліографа.

10 березня. В читально-експозиційній залі науково-дослідного відділу книгознавства відкрито виставку ***"Автографи українських та російських письменників з архівних фондів ХДНБ ім. В. Г. Короленка"***. На ній були репрезентовані різні види документів: творчі рукописи (білові та чернетки), зокрема рукописні збірки творів, листи. Серед експонатів – автографи віршів Дмитра Кедріна, Євгена Євтушенко, Степана Щипачова, Володимира Сосюри; автографи листів Володимира Короленка, Бориса Пастернака, Костянтина Симонова, Миколи Тихонова, Іллі Еренбурга, Емануїла Казакевича, Федора Гладкова, Костянтина Федіна, Максима Рильського та інших письменників. Експонувався автограф дарчого напису А. Ахматової на звороті фото, подарованого харків’янці Есфірі Бахмутській та автографи збірок поезій Бориса Чичибабіна. Особливе місце в експозиції займають рукописи-автографи відомих творів – роману Андрія Головка “Бур’ян” та роману Володимира Бєляєва “Стара фортеця”. З нагоди відкриття виставки та під час її роботи відбулися численні телерепортажі та радіопередачі.

● Відбулося чергове засідання Американського клубу. Темою зустрічі було ***„Проходження військової служби в морській авіації США".***

11 березня. На замовлення фахівців НДПІ Транспорту газу, працівники відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів провели день фахівця на тему ***"Способи ремонту протяжних участків діючих газових трубопроводів".*** Цей захід проходив у межах реалізації договору про інформаційне співробітництво "Взаємодія", укладеного відділом та інститутом.

● З метою підвищення кваліфікації працівники науково-методичного та інформаційно-бібліографічного відділів відвідали науково-практичний семінар ***"Відкритий доступ до наукової і освітньої інформації: створення інституційних депозитаріїв і використання світових електронних ресурсів",*** який проходив на базі бібліотеки ХНУ ім. В. Н. Каразіна.

12 березня. Відділом науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів до Всесвітнього дня споживача організована тематична виставка ***„Стандартизація та якість продукції"***.

15 березня. У читально-експозиційній залі науково-дослідного відділу книгознавства відкрито виставку ***"М. Булгаков (1891–1940). Документальні матеріали, пов'язані з життям та творчістю письменника, у фондах ХДНБК"***, присвячену 70-річчю від дня смерті письменника. Серед репрезентованих матеріалів були прижиттєві (1926 р. видання) збірки оповідань М. Булгакова, машинопис першої редакції п'єси "Зойкина квартира" (кінець 1920-х – поч. 1930-х рр.) з режисерською правкою, фотографічні матеріали кінця 1920-х рр. з особистого фонду Л. Є. Бєлозерської-Булгакової, другої дружини письменника, автора спогадів про нього. На виставці також експонувалися прижиттєві видання творів А. І. Булгакова, батька письменника, професора Київської духовної академії з дарчими написами

Харківській громадській бібліотеці, мініатюрні видання творів М. Булгакова, ілюстровані видання про життя та творчість письменника.

17 березня. У залі нових надходжень відбулася читацька конференція ***«Філософія «бунту» і філософія «серця»,*** присвячена 80-річчю від дня народження Ліни Костенко. Участь брали В. Ф. Саган, викладачі та студенти Харківського національного університету ім. Г. С. Сковороди, харківський письменник О. В. Ковалевський.

16-18 березня. Зав. сектором періодичних видань та електронних документів відділу обслуговування користувачів Андрєєва О. В. взяла участь у роботі Міжнародного семінару-тренінгу ***„Надання послуг людям з обмеженими фізичними можливостями у публічних бібліотеках”*** (м. Рівне). Він проходив на базі Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки. Семінар проводився для співробітників наукових та публічних бібліотек України за сприяння Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні та Рівненського обласного відділення Української Бібліотечної Асоціації. Йшлося про відповідальність і функції бібліотек в еру електронних комунікацій, Проект LEAP Посольства США в Україні та проблеми удосконалення обслуговування людей з особливими потребами, досвід роботи бібліотек Рівненщини по організації обслуговування громадян з особливими потребами.

Учасники семінару ознайомилися з роботою Інтернет-центру „Окуляр” для людей з вадами зору, створеного при обласній бібліотеці.

18 березня. У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів відбулася зустріч винахідників та науковців ...тором Центру вивчення винаходів і інновацій ...ром Артуром Молелло. У своїй доповіді А. Молелло повідомив, що він представляє Фонд Лемельсона, метою якого є виявлення і вивчення діяльності талановитих винахідників з різних країн світу. Фонд Лемельсона заснований Джеромом Лемельсоном – відомим винахідником США. Дж. Лемельсон, як власник 500 патентів, судився з крупними фірмами, такими як General Motors і Otis Elevator, звинувачуючи їх у порушенні своїх патентних прав. Виграні судові спори

Інтернет - центр “Окуляр”

принесли йому і спадкоємцям мільйони. У розпорядженні добродійного Фонду Лемельсона понад $250 млн., які використовуються для підтримки у вигляді преміювання за найбільш видатні досягнення у розвитку технічного прогресу.

А. Моллело підкреслив також, що премія Лемельсона є найбільшою в країні. Вона становить $500 тисяч і присуджується лише винахідникам США за «видатне досягнення» в галузі нових технологій. Для заохочення творчої молоді Фондом Лемельсона заснована студентська премія за кращу винахідницьку або новаторську пропозицію розміром у $30 тисяч. Зауваживши, що Фонд підтримує також молодих винахідників з країн Європи, д-р Артур Молелло відзначив, що буде радий, якщо до нього буде звертатися молодь м. Харкова.

По закінченні доповіді А. Молелло відповів на численні запитання. Інформація про зустріч із американцем пролунала в ефірі Обласного радіо у рубриці „Новини", де зав. відділом В. Г. Прохорова наголосила на важливості проведення подібних заходів, розповіла про роботу Центру інформаційної підтримки винахідництва та Школи молодого винахідника. Інформація про означений захід відправлена до журналу „Інтелектуальна власність".

- Відбувся День патентознавця на тему ***«Корисна модель – інструмент ринкової економіки».*** Доповідач Стогній Є. С., патентний повірений України, розповів про деякі аспекти захисту корисних моделей в Україні. Він зупинився на питанні проведення експертизи корисних моделей у ДП „Український інститут промислової власності". Директор ТОВ „Инвента" Є. А. Зибцев докладно висвітлив питання доцільності захисту технічних рішень патентами на корисні моделі на сучасному етапі в Україні. На запитання присутніх відповіли доповідачі Стогній Є. С. та Зибцев Є. А.

22 березня. Відповідно до плану роботи з кадрами бібліотеки, розпочалися заняття адаптаційних курсів нових працівників на тему "***Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка як інформаційний, культурний та освітній заклад всеукраїнського значення",*** організованих науково-методичним відділом, які тривали до

кінця квітня. Серед слухачів були 14 працівників різних відділів, в основному молоді фахівці.

На першому занятті, яке проходило у читальному залі бібліотекознавства, працівники бібліотеки ознайомилися з програмою та порядком роботи курсів. З повідомленням на тему "ХДНБ ім. В. Г. Короленка як заклад всеукраїнського значення: загальна характеристика діяльності" виступила директор бібліотеки В. Д. Ракитянська.

22 березня 2010 р. Після тяжкої хвороби пішла з життя **Софія Богданівна Шоломова**, співробітник науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів, книгознавець і літературознавець, дослідниця духовної культури України та Росії XIX – XX ст., автор багатьох книг і публікацій, блискучий лектор, відома громадська діячка, один з засновників товариства харківської інтелігенції "Коло", лекторія при Харківському художньому музеї.

Вагомим є внесок Софії Богданівни в роботу з наукової організації книжкових колекцій та архівних фондів, науково-організаційну та науково-дослідну роботу бібліотеки, роботу з популяризації рідкісних та цінних видань. С. Б. Шоломова була учасником багатьох міжнародних наукових конференцій в Україні та Росії, історико-книгознавчих досліджень.

23 березня. На черговому занятті адаптаційних курсів нових працівників бібліотеки заступник директора з наукової роботи В. В. Мірошникова висвітила тему ***"Організація наукової діяльності бібліотеки. Загальна характеристика"***, вчений секретар О. І. Танько – ***"Структура бібліотеки. Система управління. Нормативне забезпечення діяльності"***.

● Працівники відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів Сітало З. В. та Онищенко Р. В. провели, в межах заходів з підвищення кваліфікації персоналу бібліотеки, заняття з консультантами залу каталогів відділу обслуговування користувачів за темою ***"Структурні зміни та оновлення наукової термінології в розділах соціальних (суспільних) і гуманітарних наук"***.

24 березня. Зав. відділом “Україніка” Н. І. Полянська на семінарі бібліотекарів професійно-технічних навчальних закладів Харкова прочитала лекцію ***”Нові технології у популяризації українознавства і краєзнавства”*** **.**

- На адаптаційних курсах нових працівників бібліотеки зав. науково-дослідним відділом бібліотекознавства і бібліографознавства Капустіна Н. І. висвітлювала тему ***“Науково-дослідна діяльність як пріоритетний напрямок наукової роботи бібліотеки. Проведення всеукраїнських, регіональних та локальних досліджень”.***

25 березня. У відділі науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів відбувся "круглий стіл" на тему ***„Глобальне потепління та шляхи захисту людства”***. Ведучий віцепрезидент НТІ транскрипції, трансляції і реплікації М. О. Жук за допомогою мультимедійних засобів продемонстрував екологічні проблеми глобального потепління. Присутні переглянули фрагменти науково-популярного документального фільму американських вчених про причини цього явища. Охарактеризував причини та розповів про циклічність глобальних катастроф к.т.н. завідуючий лабораторією НТІ ТТР В. Ф. Гетманець. Про проекти боротьби з наслідками глобального потепління розповів к. т. н. Ю. М. Стельмахов. Цікавим доповненням стало повідомлення історика-музеєзнавця Прохорова А. М. про вченого, винахідника К. Я. Данилевського.

Ініціативна група вчених м. Харкова (організаторів заходу) відправила своє повідомлення до установ, організацій та підприємств із запрошенням приєднатись до них для пошуку нового технологічного підходу у вирішенні назрілої світової проблеми.

26 березня. Відбулися чергові краєзнавчі читання у відділі ”Україніка”. З доповіддю на тему ”Модернізм в архітектурі Харкова 20–30-х років XX ст.” виступила кандидат архітектури, доцент Харківського державного університету будівництва та архітектури С. О. Смоленська.

● Проходили чергові заняття Школи молодого винахідника. Цього разу студенти із НТУ „ХПІ”, що вивчають курс „Інтелектуальна власність”, опановували методику пошуку інформації з патентних баз даних та самостійного патентного пошуку на традиційних носіях.

● На занятті курсів нових працівників бібліотеки зав. відділом наукового формування документних ресурсів і документообміну А. В. Філатова висвітлювала тему ***“Фонди бібліотеки як складова національних інформаційних ресурсів країни. Основні джерела комплектування фондів”***.

29 березня. Зав. відділом наукової організації використання основного фонду Н. П. Борисенко виступила на адаптаційних курсах нових працівників бібліотеки з повідомленням на тему ***“Система фондів бібліотеки: організація, забезпечення використання та збереження”.***

30 березня. Проходила виробнича нарада працівників бібліотеки, на якій розглядалися питання організаційно-методичного забезпечення діяльності з підготовки до 125 річчя ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Заст. директора з наукової роботи В. В. Мірошникова ознайомила присутніх з планом основних заходів, присвячених цій знаменній даті, з тематикою досліджень з історії бібліотеки, результати яких мають увійти до ювілейного збірника наукових праць, тощо.

Було також проведене навчання членів робочої групи, яка здійснює пошукові розвідки з історії бібліотеки. Вчений секретар О. І. Танько надала рекомендації з вивчення історії бібліотеки. Поставивши перед присутніми завдання подолати білі плями у вивченні історії бібліотеки, вона підкреслила, що пошук, відбір та аналіз історичних документів – справа відповідальна. Було заслухане повідомлення «Архівні матеріали з історії ХДНБ в її фондах та робота з ними» (зав. відділом І. Я. Лосієвського), у якому особлива увага акцентувалася на особистих архівах видатних бібліотекознавців, які зберігаються у фондах бібліотеки. У лекції «Методика роботи з архівними документами» голов. бібліотекаря А. Л. Шалиганової була представлена методика пошуку, принципи відбору, групування та аналізу

документів, наводилися приклади хронологічного методу вивчення історії тощо. Обговорювалася джерельна база досліджень.

● Працівники відділу літератури іноземними мовами провели день фахівця-вчителя для філологів загальноосвітніх шкіл м. Харкова та області, які підвищували свою кваліфікацію на базі Інституту безперервної освіти за темою „Основні сучасні тенденції викладання англійської мови для школярів”. Методист інституту Л. О. Лузан розповіла про нові тенденції у навчанні іноземним мовам учнів загальноосвітніх шкіл, інноваційні методи, що застосовують в роботі вчителі області. Співробітниця відділу Г. М. Герасимова ознайомила учасників заходу з виданнями, що висвітлюють сучасні прийоми та методи викладання англійської мови в середніх навчальних закладах. До уваги присутніх було представлено перегляд видань з цієї теми.

● На адаптаційних курсах нових працівників бібліотеки зав. відділом комплексної репрографії документів та формування страхового фонду Т. Ф. Ісакова виступила з повідомленням ***“Формування страхового фонду як пріоритетний напрямок діяльності по збереженню документних ресурсів”*** та ознайомила слухачів з технологією мікрофільмування, яка використовується у бібліотеці при формуванні страхового фонду. Завідувачка науково-видавничого центру Л. П. Суворова висвітлювала тему ***“Стан та перспективи роботи науково-видавничого центру”.***

СІЧЕНЬ - БЕРЕЗЕНЬ

● До фондів бібліотеки надійшли книги – дарунки авторів, зокрема, українського літературознавця В. Сіманкова, російського історика І. Симонової, вірменського письменника Ж. Давидяна, мемуаристки Т. Пилипенко. Службою безпеки України передано цінні видання документів ХХ ст., підготовлені нею у координації з Українським інститутом національної пам’яті.

Завдяки скоординованим пошуковим заходам відділу наукової організації використання основного фонду та науково-дослідного відділу книгознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів у фондах

загального зберігання виявлені й надійшли до фонду рідкісних видань і рукописів: видання з автографами вітчизняних та іноземних письменників і наукознавців кінця XIX – XX ст.; видання, ілюстровані видатними майстрами книжкової графіки XIX – XX ст.; нумеровані видання; видання для дітей кінця XIX – початку XX ст.; примірники видань з художньо виконаними екслібрисами, зокрема, з бібліотек членів російського імператорського дому Романових, родин Мечнікових, Харитоненків та інших.

● У межах підготовки до 125-річчя ХДНБ ім. В. Г. Короленка активізувалася робота сектору історії бібліотеки, організованого минулого року при науково-дослідному відділі бібліотекознавства і бібліографознавства. Згідно з наказом директора бібліотеки (за № 25 від 9. 03. 2010 р.) для підготовки до ювілею створено оргкомітет на чолі з директором В. Д. Ракитянською. До складу оргкомітету увійшли заст. директора В. В. Мірошникова і Н. К. Фірсова, учений секретар О. І. Танько, заст. директора О. Г. Скринник; завідуючі відділами О. П. Куніч, Н. І. Капустіна, І. Я. Лосієвський, Н. І. Полянська, Л. П. Суворова, О. І. Крутас, Н. В. Подошовка, Н. П. Борисенко, В. В. Істоміна, а також фахівець відділу "Україніки", відомий краєзнавець В. І. Ярошик.

Відповідно до іншого наказу директора (за № 32 від 19.03.2010 р.), організована робоча група із представників різних підрозділів бібліотеки.

● Для „Календаря подій та свят", що експонується на сайті бібліотеки, інформаційно-бібліографічний відділ підготував тематичні веб-списки: „До дня Соборності України", „До 150 річчя А. П. Чехова", „До 200 річчя Ф. Шопена ", „До міжнародного дня рідної мови", „До дня народження Т. Г. Шевченка", „До дня народження Л. Костенко", „До Всеукраїнського дня працівників культури та аматорів народного мистецтва", „Рік ветеранів Великої Вітчизняної війни".

2 НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

2.1 Видання бібліотеки

Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство: звед. кат. нових надходжень до провід. б-к Харкова. 2009. вип. 4. / Держ. закл. "Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харк. бібл. т-во; [уклад. Л. В. Глазунова]. – Х., 2009.— 46с.

Каталог містить бібліографічну інформацію про документи з бібліотечної справи та суміжних галузей знання, що надійшли до харківських бібліотек у четвертому кварталі 2009 року. Представлено 166 бібліографічних записів.

Утилізація відходів: кат. вист. / Держ. закл. "Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад. В. О. Кривошей]. – Х., 2010. – 35 с.

Видання містить описи винаходів до патентів та корисних моделей України, що надійшли до відділу науково-інформаційного забезпечення інноваційних процесів у 2006–2008 роках. Адресоване науковцям, інженерам, підприємцям, інвесторам, винахідникам, працівникам органів НТІ, патентних служб, бібліотекарям. Каталог виставки щорічно укладається на замовлення організаторів міжнародної конференції „Сотрудничество для решения проблемы отходов" (ЕкоІнформ, ТОВ „Екологічний альянс", НТУ „ХПІ").

2.2 Статті співпрацівників бібліотеки у виданнях

Капустіна, Н. І. Регіональний дослідницький проект «Харків –територія читання» – підгрунтя формування регіональної програми молодіжного читання [Текст] / Н. І. Капустіна, Ю. В. Ходарєва // Бібл. планета. – 2010. – № 1. – С. 18 – 20.

Обґрунтовується актуальність проблеми стимулювання молоді до читання, розкриваються основні параметри регіонального дослідницького проекту.

Ковальчук, Г. Використання електронних ресурсів в обслуговуванні користувачів у публічних бібліотеках / Г. Ковальчук, Н. Кучерява // Бібліотечний форум України. – 2010. – № 1. – С. 13 – 16.

Проаналізовано досвід формування та використання електронних ресурсів в обслуговуванні користувачів у публічних бібліотеках Східної України, який вивчався працівниками ХДНБ ім. В. Г. Короленка під час відряджень у 2007–2009 роках.

Ковальчук, Г. Краєзнавча діяльність публічних бібліотек Східної України: збереження традицій, пошук нового / Г. Ковальчук, Н. Полянська // Бібліотечний форум України. – 2010. – № 1. – С. 28 – 31.

Аналізується та узагальнюється досвід краєзнавчої роботи публічних бібліотек Східної України за останні 5 років. Використані матеріали безпосереднього знайомства з краєзнавчою роботою бібліотек під час відряджень.

Науменко, Л. Особливості формування та використання авторитетного файлу ”колективного автора” / Л. Науменко // Бібліотечний форум України. – 2009. – № 4. – С. 4 – 6.

Акцентується увага на важливості створення бібліотеками авторитетного файлу “колективного автора”. Висвітлено досвід ХДНБ ім. В. Г. Короленка у цьому напрямку роботи.

Прохорова, В. Г. Патентно-інформаційне забезпечення винахідницької діяльності // Проблеми винахідницької діяльності в Харківській області: матеріали наук.-практ. конф. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харк. обл. рада Т-ва винах. і рац., Харк. центр наук.-техн. та екон. інформ. [уклад. В. Г. Прохорова]. – Х., 2009. – С. 23 – 32.

Досвід роботи відділу технічної літератури ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Софья Богдановна Шоломова : [співробітник відділу рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка; некролог] // Время. – 2010. – 24 марта.

Статтю підготували співпрацівники ХДНБ ім. В. Г. Короленка, об’єднання ”Круг”, лекторія ім. о. Олександра Меня при Харківському художньому музеї, члени Фонду пам’яті Б. О. Чичибабіна.

3 БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

Бахмет, Т. Біобібліографічні поеми // Бібл. планета. – 2010. – № 1. – С. 34 – 35.

Про серію видань ХДНБ ім. В. Г. Короленка ”Краєзнавці Слобожанщини” та видання цієї серії “Михайло Красиков – вчений, краєзнавець, поет”, “Олександр Юрійович Лейбфрейд: (до 90-річчя від дня народження)”.

Вилегжаніна, Т. Бібліотеки у вихорі війни // Бібл. планета. – 2010. – № 1. – С. 4 – 6.

Відомості про втрати ХДНБ ім. В. Г. Короленка у Великій вітчизняній війні 1941–1945 років.

Мастіпан, О. Треті соціологічні читання в Національній парламентській бібліотеці України [Текст] / О. Мастіпан // Бібл. планета. – 2010. – № 1. – С. 6 – 8.

Виступ бібліотекаря ХДНБ ім. В. Г. Короленка Ю. Ходарєвої про основні завдання та результати регіонального дослідницького проекту "Харків – територія читання молоді".

Політова, О. А. Вторинна документальна інформація з історії України в бібліографічних посібниках і архівних довідниках 90-х рр. XX ст. – поч. XXI ст. [Текст] : автореферат дис. … канд. іст. наук : 27.00.02 / О. А. Політова ; Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец. – К., 2009. – 19 с.

С. 8, 13: роль та внесок ХДНБ ім. В. Г. Короленка у підготовку бібліографічних посібників історичної проблематики.

Кисельова, В. П. Науково-дослідна і методична діяльність Державної історичної бібліотеки України : 2005–2009 [Текст] / В. П. Кисельова // Державна історична бібліотека України : історія, сучасність, майбутнє [Текст] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. до 70-річчя заснування Держ. іст. б-ки України, 24-25 верес. 2009 р. / Нац. іст. б-ки України та ін. – К. : Арістей, 2009. – С. 171 – 175.

С. 172-173: методичне забезпечення ХДНБ ім. В. Г. Короленка питань краєзнавчої роботи бібліотек, участь у моніторингу краєзнавчої діяльності регіональних бібліотек з метою підготовки проекту «Положення про краєзнавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури і туризму України».

Нарыжная, Л. Библиотека Короленко хочет купить «Апостол» Ивана Федорова // Комсомольская правда в Украине : Харьк. вып. – 2010. – 29 янв. – 4 февр. – С. 9.

Нарыжная, Л. Таможенники вручили библиотеке им. Короленко старинные книги / Л. Нарыжная // Комсомольская правда в Украине : Харьк. вып. – 2010. – 11 февр. – С. 5.

ХДНБ ім. В. Г. Короленка передано видання кінця XIX – початку XX ст., конфісковані митницею в 2009 р.

Пионерка и красноармеец стали раритетами // Время. – 2010. – 30 янв.

ХДНБ ім. В. Г. Короленка отримала від управління СБУ в Харківській області сертифікат на одержання в дар 5 експонатів, вилучених у контрабандистів.

Скарби – народу! // Слобід. край. – 2010. – 30 січ. – С. 1.

До харківських закладів культури, в т. ч. до ХДНБ, передано культурні цінності, вилучені у контрабандистів.

Спасская, Н. Короткая память потомков. /Н. Спасская //Время. – 2010. – 19 февр.

Проблеми поповнення фондів ХДНБ ім. В. Г. Короленка та стану будівлі.

Тараненко, М. З антикваріату – до книгозбірні / М. Тараненко // Слобід. край. – 2010. – 16 лют.

До ХДНБ ім. В. Г. Короленка передано старовинні видання, вилучені митницею у контрабандистів.

ЗМІСТ

Виробничо-практичне видання

Хроніка
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В. Г. Короленка

Інформаційний бюлетень
2010 р. Вип. 1 (45)

Відповідальний за випуск В. Д. Ракитянська,
засл. працівник культури України

Редактор Л. П. Незнамова,
засл. працівник культури України

Підписано до друку Формат паперу 60x84 1/16
друк. арк., обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів.
Тираж пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.